

Mathen: Ja, jeg maa selvfølgelig overlade til det ærede Medlem at mene om min Videns eller min Uvidenhed, hvad det ærede Medlem mener; men jeg vil dog tilføie, at naar det ærede Medlem endogsaa gik saa vidt, at han sagde, hvor jeg havde min Videns fra om Højskolerne, og paastod, at jeg havde den fra Dagblade, og at det var det eneste Sted, jeg havde min Videns fra — saa tager det ærede Medlem betydeligt fejl. For det Første læser jeg Mere og Andet, end Dagblade, og for det Andet færdes jeg en Gang imellem rundt i Landet, og der kommer jeg til at tale med mange Folk, deriblandt ogsaa med Folk, som kommer paa Højskoler, og som have temmelig klart Begreb om, hvad der foregaar, ligesom der ogsaa er Folk, der under deres Navn og Ansvar meddele mig, hvad der sker, og jeg er ikke saa lidet underrettet, som det ærede Medlem tror. Seg tror forjaaviddt, at den Opfattelse, jeg har af den Mand, der har hersket paa en hel Del Højskoler, er fuldstændig korrekt. Det hævder jeg ligeoverfor det ærede Medlem, og det vil jeg paa ingen Maade frasalbe. Naar jeg saa ogsaa blev reduceret med Hensyn til mit Kjendsteb til Grundtvig o.s.v., vil jeg kun sige, at det forekommer mig ogsaa, at der er Noget, man maa være enig om, naar man overhovedet er en Ven af Oplysningen, og det er, at man begynder saa tidlig som mulig, at man indretter Børneskolen saaledes, at den kan fremme Uddannelsen saa tidligt, som mulig, og at man altsaa henlægger al den Undervisning, der kan henlægges til Børneskolen og derigennem overlader Højskolen saa Lidt som muligt at bibringe den almindelige Dannelse, som det altsaa skal være Skolens Sag at bibringe. Det forekommer mig ogsaa, at kunde unge Mennesker slippe med $\frac{1}{2}$ Aar tidligere, saa er der saa Meget vundet, naar vi indrette Børneskolen bedre, medens derimod Højskolerne — ja, jeg vil ikke forudsætte onde Hensigter hos dem — jo ville være interesserede i, at jo daarlige Børneskolen er, desto længere skulde Folk være paa Højskolen. Det er de to Modsatninger, jeg er bange for, og derfor fastholder jeg, og det tror jeg, at Ungen vil modstaa, at jo bedre Børneskolen er, og jo mindre Tid Folk behøve for at tilegne sig det almindelige Dannelsesgrundlag, at tilbringe paa en Skole i den voksne Alder, desto bedre. Naar jeg saa blev reduceret til en saa forstrækkelig børneret Person, fordi jeg saae saa smaat paa denne Sag — og det ærede Medlem, der har de store Buer, maa jo henhøre til Kategorien: de store Mænd, der er Tale om — saa vil

jeg sige, at vi kunne dog ikke bortse fra Virkeligheden, fra de Tilstande, hvorunder vi leve. Dette Spørgsmaal om Stiftud til Folkehøjskolerne er jo ikke blot et saaglikt Spørgsmaal, men det har gennem en Aarrække været et politisk Stridsspørgsmaal paa Finantsloven. Det vide jo vi, der overhovedet have haft med Finantslovsbehandlingen at gjøre, at der have vi været uenige Aar efter Aar, og i denne Forbindelse siger jeg, at her skulle vi komme til Enighed om et Stridsspørgsmaal paa Finantsloven, men saa kan det ikke nytte, at man liker Dinene for Virkeligheden og Virkelighedens Krav. I denne Forbindelse siger jeg ogsaa, hvad nytter det saa, at vi komme til Enighed om dette Stridsspørgsmaal paa Finantsloven, naar der er en saadan Række tilbage, som der er, og det endogsaa er kommet saa vidt, at vi slet ikke kunne komme til at forhandle om Stridspunkterne.

J. Pedersen: Jeg kan jo ikke vide, om det ærede Medlem kan søge andre Rilder end Dagbladet, men jeg skal villig erkende, at han ogsaa kan have andre Rilder, men hvilke disse Rilder end ere, ere de feilagtige. Gjennemgaende er den Skilbring, det ærede Medlem har givet af Højskolernes Virksomhed, absolut feilagtig, hvilke saa hans Rilder ere. Det ærede Medlem vilde rette Lidt paa sine Bemærkninger om Højskolernes Betydning i Forhold til Børneskolen og sagde saa nu, at det var altid heldigt, at man begyndte Undervisningen saa tidlig som mulig, da man saa kunde spare Noget af Undervisningen paa Højskolerne. Det benegter jeg ikke, at vel forberedte og vel udviklede Børn have bedre Betingelser for at kunne nyde Godt af Højskoleundervisningen end de, der komme aldeles uforberedte; men det ærede Medlem sagde i sit første Foredrag, at naar man fik Børneskolen og maaste Fortsættelsesskolerne rigtig indrettede, vilde man maaste kunne spare de unge Mennesker den Uleilighed, de have af at gaa paa Højskole, og det bærer noksom Vidnesbyrd om, at det ærede Medlem aldeles ikke forstaaer sig paa Højskolernes Virksomhed. Med Hensyn til Højskolerne stod vi midt i de politiske Stridsspørgsmaal, mente det ærede Medlem, og han vilde af mine Udtalelser slutte, at jeg hørte til de store Mænd. Men det er aldeles ikke Tilfældet. Jeg gik jo netop ud fra, at han og det ærede Medlem fra 11te Kreds (Eshyr) hørte til de store Mænd, og idet jeg gik ud fra den Forudsætning, var det, at jeg fandt deres Opfattelse for smaaftaaret. Dernæst sagde